

Posudek diplomové práce Bc. Martiny Valné

Jazyk a styl časopisů pro předškolní děti

Téma práce M. Valné spadá do okruhu výzkumů komunikace s dětmi, kterým v české lingvistice nebylo zatím věnováno mnoho pozornosti. Zaměřuje se na specifický typ komunikátů, a to časopisy pro děti předškolního věku.

V úvodních částech autorka vhodným způsobem vybrala a zpracovala poznatky z řady oblastí, s nimiž téma práce souvisí: osvojování jazyka a vývoje řeči u dětí, řeč orientovaná na dítě, rané čtenářské dovednosti, faktory ovlivňující osvojování jazyka i počáteční čtení, literatura pro děti, stylistika. Odborná literatura je dobře vybrána, text prokazuje dobrou autorčinu orientaci v uvedených oblastech. Z textu je zřejmé úsilí směřovat výklady k tématu práce a vyhýbat se odbočkám, k nimž dané oblasti svádějí, někde by přesto bylo možné výklad zestručnit (např. kap. 5). Stylistický výklad v kap. 8 mohl využít vedle práce Minářová (2008) i jiné zdroje. Za důležité pokládám autorčiny teze, že časopisy pro děti užívají specifickou formu řeči orientované na dítě a pohybují se na pomezí více funkčních stylů.

Pro analýzu byly vybrány dva nejprodávanější časopisy v ČR, které jsou zároveň pokládány za časopisy kvalitní: Sluníčko, původní český časopis s dlouholetou tradicí, a Méd'a Pusík, časopis vydávaný podle zahraniční předlohy. Tento výběr pokládám za dobrý, oceňuji, že se autorka nevydala snazší (či efektnější) cestou kritiky některých periodik nekvalitních. Zkoumány byly vždy dva poslední celé ročníky každého z periodik, vzorek je vhodně vybrán a má adekvátní rozsah.

Provedená analýza potvrdila, že jde o periodika odpovídající z hlediska obsahu i použitých jazykových prostředků dětem předškolního věku, a zároveň ukázala rozdíly mezi zkoumanými časopisy. Za pozornost stojí mj. protiklad jisté opakované monotónnosti u časopisu Méd'a Pusík a snahy o diferenciaci obsahu i jazyka z hlediska různé náročnosti u Sluníčka. Kladně hodnotím nápad posoudit obsah obou periodik z hlediska RVP PV a možného využití časopisů při předškolním vzdělávání. Oceňuji i to, že autorka svá zjištění vždy posuzuje i z hlediska pedagogického – sleduje možné využití materiálů při rozvíjení různých oblastí jazykových i neязыkových. Analýza jazykové stránky časopisů mohla být ještě detailnější a více komentovat případné méně typické případy (např. na s. 44 autorka zmiňuje, že texty obsahují „převážně přezens“, ale uvedené ukázky obsahují občas i časy jiné), ale i ve stávající podobě

poskytuje představu o zkoumaných periodikách. Kladně hodnotím výstižné charakteristiky výstavby delších příběhů na s. 48 a 50. Oceňuji i analýzu rozsahu reklam v časopisech (který byl v případě Sluníčka neočekávaně velký) a dohledání příslušných informačních zdrojů.

Práci doplňuje dotazníkové šetření mezi rodiči dětí, které nebylo příliš rozsáhlé, ale pro účely diplomové práce je zcela postačující. Autorka v této části prokázala, že umí podobné dotazníkové šetření připravit, provést a základním způsobem vhodně vyhodnotit. Při formulaci výsledků mohla více dávat pozor na to, že v některých otázkách je kupujete / půjčujete v knihovně; odpovědi se tedy netýkají jen časopisů kupovaných, ale spíše nabízených dětem. Ústní průzkum mezi učitelkami v navštívených mateřských školách je pouze orientační, ale vhodně doplňuje celkový obraz o užívání časopisů.

Práce je velmi pečlivě zpracována, je přehledně členěna, obsahuje jen minimum nedostatků pravopisných (např. s. 14, 34, 37, 44, 55, 60), grafických a formulačních (např. vysvětlení posunů ve slovesné osobě na s. 19).

Práce M. Valné splňuje požadavky kladené na práce diplomové, doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně až velmi dobře podle průběhu obhajoby.

doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.
vedoucí diplomové práce